

Урок 1-2 (30.10.2023)ТРР, 41 гр.

**Тема . ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО РЕСТАВРАТОРА
ДЕКОРАТИВНО-ХУДОЖНІХ ФАРБУВАНЬ**

Професія: 7142 Реставратор декоративно-художніх фарбувань

Загальна характеристика професії

Реставратор декоративно–художнього фарбування працює з декоративними фарбуваннями, повертає до життя безцінні твори мистецтва, кропіткою працею, часточками оживляючи творіння великих майстрів. Суть роботи реставратора – відновлення унікальних пам’ятників культури.

Коротка історія професії

Термін «реставрація» належить до нового часу. Але поняття «оновлення» налічує багато століть, оскільки творам мистецтва, потемнілим від часу або постраждалим під час різних екстремальних ситуацій (міжусобні війни, пожежі) необхідно було повернути первозданний вигляд. Ще в XVIII ст. намітилися два основних напрямки в реставрації – «технічна» (або «механічна») і «художня». Художній напрямок мав багату традицію, оскільки заповненням втрат займалися завжди. Новим в XIX столітті було те, що, заповнюючи втрати, реставратори намагалися не чіпати оригінальні фрагменти. Лише завдяки їх старанням ми можемо сьогодні насолоджуватися епохальними полотнами часів Ренесансу, схилитися перед світлими образами святих ікон, черпати мудрість із старих сторінок вікових манускриптів, захоплюватися величчю древніх храмів і монастирів... Вдихнути нове життя в творіння, що пережило на століття свого творця, не набагато простіше, ніж провести складну хірургічну операцію.

Характер та умови роботи

У роботі реставратора можна виділити кілька етапів: досконале всебічне дослідження об’єкта реставрації (огляд, опис), історико-архівні дослідження, у процесі яких з’ясовується його первісний зовнішній вигляд, хімічні, фізичні, біологічні дослідження, встановлення причин і характеру руйнувань; розробка методики і проведення реставрації, добір необхідних

матеріалів; документація ходу реставраційних робіт (щоденники, фото – відео зйомки). У ході реставрації творів образотворчого мистецтва відновлюється втрачена міцність об'єкта, виправляються деформовані частини основи, ґрунту, барвистого шару.

Реставратор, що працює з декоративними фарбуваннями і ліпниною, досконало знає матеріали як сьогодення, так і минулого. Інколи доводиться не один день просидіти в бібліотеці, вишукуючи древній рецепт того чи іншого розчину. Ще більше часу іде на його створення в сучасних умовах.

Професія реставратора об'єднує знання історії, археології, мистецтва, живопису, скульптури і навіть. хімії.

Необхідно знати:

- техніку і технологію, стилістичні особливості експонатів, матеріалів і способів їх використання для проведення відновлювальних робіт з врахуванням особливостей експонатів;
- основні методи реставрації монументального, станкового, темперного і масляного живопису, скульптури;
- принципи датування і атрибуції (визначення авторства, часу створення);
- результати старіння в реставрації матеріалів;
- причини руйнування експонатів;
- основні види лабораторних досліджень в процесі виявлення чинників і характеру пошкоджень.

Вимоги до індивідуально–психологічних особливостей:

- гострота зору;
- образне мислення;
- акуратність;
- увага;
- художні здібності;
- посидючість;
- сумлінність;

- терпіння;
- емоційна стабільність;
- здатність працювати на висоті.

Сфера професійного використання

Фахівці працюють в:

- музеях,
- спеціалізованих реставраційних майстернях,
- храмах,
- галереях,
- виставкових залах.

Можна організувати власну майстерню. Це сповна реальне завдання – базове устаткування коштує недорого, набагато дорожчі самі матеріали. Але на першому етапі їх можна включити в оплату роботи. Проблема в іншому – висока конкуренція на ринку послуг.

Медичні протипоказання

Робота протипоказана людям з захворюваннями: органів дихання (хронічний бронхіт, хронічна пневмонія); серденно-судинної системи (гіпертонія, серцева недостатність); органів травлення (хронічні захворювання печінки); опорно-рухового апарату; нервової системи (нав'язливий стан, непритомність); шкіри (дермити, екзематошо).

Споріднені професії:

- маляр
- маляр-штукатур;
- живописець.

Кваліфікація: реставратор декоративно-художніх фарбувань 4-го розряду

Кваліфікаційні вимоги

Повинен знати:

види основних матеріалів, що застосовуються при виконанні реставрації та відтворення декоративно-художніх фарбувань;

правила приготування фарб із сухих пігментів на клейових, олійних, синтетичних, темперних та інших зв'язуючих;

методику виготовлення трафаретів, реставрації старих паперових шпалер;

технологію тонування фарбованого шару з елементами укріплення і малюнку середньої складності.

Повинен уміти:

виконувати реставрацію середньої складності зовнішніх та внутрішніх декоративно – художніх фарбувань;

розчищати забруднення, що важко видаляються з фарбованого шару;

шпаклювати та ґрунтувати поверхні для фарбування;

набивати трафаретні малюнки в один – два тону без підготовки трафаретів, зокрема шрифту;

фарбувати поверхні під шовк, цінні породи деревини, каменю та інші декоративно–художні високоякісні фарбування під керівництвом

реставратора декоративно – художніх фарбувань вищої кваліфікації;

укріплення ґрунту.

Реставрація

– це комплекс робіт, спрямований на відновлення об'єкта в тому вигляді, який об'єкт мав спочатку. Або, якщо це неможливо, відновлення будівлі або споруди у вигляді, максимально наближеному до первісного вигляду. Таким чином, реставрація - це складний інженерно-технічний процес, що вимагає поєднання архітектурних традицій минулого і сучасних технологій будівництва.

Як правило, процес реставрації передбачає відтворення архітектурного вигляду будівлі, фасаду, зовнішньої і внутрішньої обробки, і при цьому повну заміну комунікацій на сучасні і функціональні. Природно, в цьому випадку комунікації «ховають» в стінах і перекриттях, щоб вони не вступали

в дисонанс з архітектурними традиціями тих часів, коли ще не було систем кондиціонування і вентиляції в нинішньому вигляді, пожежної та охоронної сигналізації і багато чого іншого.

Розрізняють різні типи реставраційних робіт, так як історичні будівлі та пам'ятники архітектури можуть мати різну ступінь руйнування.

Типи реставраційних робіт:

- будівництво будівлі або спорудження «з нуля» за знайденими кресленнями, якщо будівля або споруда повністю зруйновано;
- реставрація пошкоджених елементів будівлі або споруди, якщо руйнування носять локальний характер;
- посилення несучих конструкцій щоб уникнути подальшого руйнування об'єкта історичної спадщини;
- реставрація фасаду будівлі;
- ремонт несучих стін;
- ремонт інженерних мереж.

етапи реставрації

Попередній (діагностика і узгодження)

Варто зазначити, що такий вид робіт, як реставрація об'єктів культурної спадщини, вимагає узгодження в різних інстанціях. Тобто перелік робіт, визначений в результаті діагностики об'єкта, потрібно узгодити з органами влади. У нашій компанії є всі необхідні дозволи на проведення такого типу робіт, а наші юристи все узгодження в інстанціях по конкретному об'єкту і переліком робіт.

Підготовчий (підготовка об'єкта)

Реставрація проходить в кілька етапів. Для початку може знадобитися очищення поверхні фасаду і внутрішніх стін від старої фарби і штукатурки або залишків оной. Дуже важливо довірити ці роботи фахівцям, що мають відповідний досвід роботи на об'єктах культурної спадщини.

Основний (будівельні та оздоблювальні роботи)

Потім потрібно зробити герметизацію швів, причому якщо потрібна заміна утеплювача, то спочатку роблять розтин швів. При необхідності спочатку проводяться роботи по зміцненню несучих та інших конструкцій. Далі йде штукатурка, ґрунтовка, фарбування і розмальовування (при необхідності) всіх реставруються поверхонь. Або ж облицювання плиткою, каменем, іншими матеріалами, найбільш адекватно відтворює архітектуру епохи матеріалами.

Заключний (здача в експлуатацію)

Після закінчення будь-якого виду будівельних, реконструкційних та реставраційних робіт виконується здача об'єкта в експлуатацію.

Критеріями оцінки праці реставраторів є акуратність нанесення фарбованого оздоблення, навички роботи з інструментом, вміння точно відтворити фактуру за зразком і дотримати потрібну геометрію.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ. :

1. Які основні напрямки в реставрації?
2. Що таке реставрація ?
3. Перерахуйте типи реставраційних робіт.
4. Які існують етапи реставрації ?